

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 210/2021-27

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Jany Laššákovej a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátskou kanceláriou LawService s. r. o., Stráž 3/223, Zvolen, v mene ktorej koná advokát JUDr. Pavol Konečný, proti uzneseniu Okresného súdu Nitra č. k. 15C 426/2016 z 24. júna 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 25. augusta 2020 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

2. Z ústavnej sťažnosti, jej príloh a napadnutých rozsudkov vyplýva nasledovný stav veci:

Sťažovateľ podal žalobu o určenie, že je výlučným vlastníkom pozemku, ktorý získal zámenou za iný pozemok od [REDAKOVANÉ] (žalovanej v 2. rade). Po uzavretí zámennej zmluvy došlo

k vyvlastneniu v prospech [REDAKOVANÉ] (žalovaný v 1. rade). Náhrada za vyvlastnenia bola zložená do úschovy Slovenskému pozemkovému fondu a vyplatená v závislosti od výsledku konania o určenie vlastníckeho práva vlastníkovi pozemku. Žalobu, o ktorej sa viedlo iné súvisiace konanie (sp. zn. 10C 29/2017), o určenie vlastníckeho práva k predmetnej nehnuteľnosti podala aj [REDAKOVANÉ] proti sťažovateľovi. V tomto konaní došlo k uzavretiu zmluvy, ktorý bol schválený uznesením súdu z 18. decembra 2018, na základe ktorého mali mať žalobca a žalovaný podiel na zloženej náhrade po jednej polovici. Z dôvodu vyriešenia veci v tomto súvisiacom konaní sťažovateľ vzal späť žalobu o určenie vlastníctva v konaní sp. zn. 15C 416/2016, kde vystupoval sťažovateľ ako žalobca.

3. Následne okresný súd uznesením konanie zastavil a žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov konania s odôvodnením, že sporové strany oznámili, že si trovy uplatňovať nebudú. Odvolanie však podal žalovaný v 1. rade ([REDAKOVANÉ]), ktorý nebol účastníkom zmluvy a trov konania sa nevzdal. Odvolací súd zohľadnil, že späťvzatie žaloby nemožno pričítať žalovanému v 1. rade, plnil do úschovy ešte pred podaním žaloby na základe rozhodnutia Okresného úradu Nitra, keďže nebolo zrejmé, kto je vlastníkom pozemku. Odvolací súd preto priznal žalovanému v 1. rade nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

4. Toto rozhodnutie sťažovateľ neúspešne napadol na ústavnom súde (II. ÚS 19/2020 z 23. januára 2020) a následne okresný súd rozhodnutím č. k. 15C 416/2016 z 26. februára 2020 vydaným vyšším súdnym úradníkom rozhodol tak, že žalobca je povinný zaplatiť žalovanému v 1. rade náhradu trov konania vo výške 1866,38 eur, vychádzajúc z hodnoty veci vo výške sumy, za ktorú bola predmetná nehnuteľnosť vyvlastnená na základe znaleckého posudku.

5. Proti tomuto uzneseniu sťažovateľ využil oprávnenie podať sťažnosť, o ktorej rozhodol okresný súd obsadený sudcom napadnutým uznesením tak, že ju zamietol ako nedôvodnú. V sťažnosti namietal nepreskúmateľnosť uznesenia o výške trov v časti určenia hodnoty veci a že nebol dôvod vychádzať zo znaleckého posudku, pretože sa dokazovanie nevykonávalo. Uviedol, že ak sú rozpory pri určení tarifnej hodnoty veci, tak ňou má byť 1/13-ina výpočtového základu. Poukázal tiež na vyhláškovo hodnotu predmetných nehnuteľností v čase uzavretia zámennej zmluvy. Zároveň niektoré trovy považoval za neúčelne vynaložené.

6. Okresný súd v napadnutom uznesení dôvodil, že predmetom konania bolo určenie vlastníckeho práva k pozemku, ktorý bol predmetom vyvlastnenia rozhodnutím právoplatným 29. apríla 2016, a to na základe znaleckého posudku č. 191/2015. O návrhu na zmenu petitu žaloby (určenie, že je výlučným vlastníkom ku dňu vyvlastnenia, pozn.) nebolo právoplatne rozhodnuté do zastavenia konania. Preto predmetom konania zostalo určenie vlastníctva k pôvodne žalovanej výmere, z ktorej okresný súd vychádzal pri určení hodnoty veci. Žalovanému v 1. rade začal jeho právny zástupca poskytovať právne služby, ktoré sú predmetom náhrady trov, 21. decembra 2017. V konaní nebola preukázaná iná hodnota predmetu sporu (cena pozemku), okresný súd vychádzal z hodnoty určenej znaleckým posudkom na účely vyvlastnenia. Hodnotu predmetu sporu je možné vyjadriť v peniazoch, preto nie je dôvodné aplikovať ustanovenie § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky (1/13-tina výpočtového základu, pozn.).

II.

Argumentácia sťažovateľa

7. Proti napadnutému uzneseniu podal sťažovateľ túto ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje, že okresný súd vychádzal z nesprávne určenej hodnoty sporu, keďže hodnota pozemku bola v čase uzavretia zámennej zmluvy rádovo nižšia. Následné zvýšenie ceny pozemkov v súvislosti so strategickou investíciou nemôže byť na ťarchu sťažovateľa, pretože ide o skutočnosť mimo jeho vôle a dispozície. Poukázal na nález ústavného súdu č. k. I. ÚS 544/2019 z 28. júla 2020 v obdobnej veci a žiadal jeho aplikáciu aj v tomto prípade z dôvodu zásady rovnosti.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je posúdenie, či v okolnostiach posudzovanej veci zo strany okresného súdu nedošlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu hodnoty predmetu sporu na účely určenia výšky trov konania.

9. K posudzovaniu problematiky náhrady trov konania ústavný súd pristupuje len za celkom výnimočných okolností, keď došlo k takému excesu zo strany všeobecného súdu, ktorý je ústavne neakceptovateľný. Vo všeobecnosti ústavný súd nie je opravnou ani ďalšou inštanciou súdneho konania a nie je jeho úlohou prehodnocovať právne závery všeobecného súdu, či nahrádzať jeho činnosť. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na preskúmanie zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie právnych noriem všeobecným súdom s označenými základnými právami sťažovateľa. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo vzťahu k čl. 6 ods. 1 dohovoru vyplýva, že mimoriadny prieskum (po právoplatnom rozhodnutí, pozn.) sa nesmie uplatňovať ako „zastreté odvolanie“ a samotná možnosť existencie dvoch právnych názorov na predmet konania nie je dôvodom na opätovné posúdenie veci po jej právoplatnom vyriešení (pozri napr. rozsudok ESLP vo veci Sutyzahnik v. Rusko z 23. júla 2009, § 33).

10. O zjavnú neodôvodnenosť alebo arbitrárnosť súdneho rozhodnutia v súvislosti s právnym posúdením ide spravidla vtedy, ak ústavný súd zistí takú interpretáciu a aplikáciu právnej normy zo strany všeobecného súdu, ktorá zásadne popiera účel a význam aplikovanej právnej normy, alebo ak dôvody, na ktorých je založené súdne rozhodnutie, už absentujú, sú zjavne protirečivé alebo popierajú pravidlá formálnej a právnej logiky, prípadne ak sú tieto dôvody zjavne jednostranné a v extrémnom rozpore s princípmi spravodlivosti (III. ÚS 305/08, IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

11. Ústavný súd v napadnutom uznesení nezistil taký výklad zákonných predpisov rozhodných pre vec samotnú, ktorý by mohol vyvolať účinky nezlučiteľné so základným právom na spravodlivé súdne konanie.

12. Okresný súd v napadnutom uznesení poskytol riadne odôvodnenie, z ktorého je zrejmé, že za rozhodujúce okolnosti veci považoval, že ide o predmet konania, ktorý je ocenený v peniazoch, zároveň zohľadnil, kedy sa začalo poskytovanie právnych služieb žalovanej v 1. rade, ako aj skutočnosť, že iná hodnota zameneného pozemku nebola v konaní preukázaná žalobcom žiadnym dôkazom. Okresný súd zvolil jeden z možných výkladov relevantných právnych noriem, ktorý nie

je spôsobilý zasiahnuť označené základné právo na súdnu ochranu a spravodlivý proces v jeho samej podstate. Preto ústavný súd nemá dôvod doň zasahovať či nahrádzať ho vlastným posúdením. V nadväznosti na uvedené ústavný súd nevzhladol ani možnosť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie vysloviť porušenie základného práva na ochranu vlastníctva, ktoré sťažovateľ argumentačne odvodzoval od porušenia práva na súdnu ochranu.

13. Ústavný súd preto dospel pri predbežnom prerokovaní k záveru, že medzi napadnutým uznesením okresného súdu a obsahom označených základných práv sťažovateľa neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

14. V dôsledku konštatovania zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti sa ústavný súd ostatnými návrhmi obsiahnutými v sťažnosti už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. apríla 2021

Peter Molnár
predseda senátu